

Een drietal zeldzame Carabiden (Col.) uit Walcheren

door

P. J. BRAKMAN

Anisodactylus poeciloides Steph.

Een in de collecties schaars vertegenwoordigde loopkever, die door EVERTS (1) wordt vermeld van Nunspeet, Nijkerk, Scheveningen, Bergen op Zoom, Vlissingen en Middelburg. De eerstgenoemde twee vindplaatsen zullen thans wel geschrapt kunnen worden tengevolge van de verzoeting van het IJsselmeer. Toen in 1920 de 75e zomervergadering van de Ned. Ent. Ver. in Bergen op Zoom werd gehouden, werd de soort door enkele deelnemers aan de Oosterschelde gevangen, doch daarna hoorde men niet meer van verdere vangsten. Mijn eerste exemplaren vond ik tussen Veere en Vrouwenpolder op 25.6.1948 achter de nieuwe zeedijk, waar diepe en brede geulen in het achterland zijn uitgeslepen tijdens de inundatieperiode. De zandige oevers van deze geulen bleken een nieuw woongebied voor deze loopkever te vormen. In 1949 was de soort daar reeds talrijker aanwezig, doch in 1950 kon van een algemeen voorkomen gesproken worden. Zo ving ik b.v. op 27.5.1950 en 24.6.1950 telkens meer dan 100 exx. onder allerlei aanspoelsel. Van de blauwzwarte ab. *coerulescens* Schilsky werd slechts 1 paartje buitgemaakt. Op 1.7.1950 werden voorts nog enkele exx. gevangen achter de nieuwe zeedijk bij Ritthem, eveneens aan een tijdens de inundatie gevormde geul. EVERTS vermeldt van deze soort: „zeldzaam op zeelei onder stenen”, wat niet in overeenstemming is met mijn vangsten. Op zeelei vond ik haar nimmer, de vindplaatsen bij Vrouwenpolder en Ritthem zijn van een uitgesproken zandig karakter. Het blijft af te wachten of *A. poeciloides* zich op deze vindplaatsen zal handhaven. Langzamerhand verzoeten de geulen min of meer en groeien de oevers dicht, zodat het zeer wel mogelijk is dat onze soort over enkele jaren weer verdwenen is.

Bradycellus distinctus Dej.

Tot dusverre was dit kevertje slechts bekend van Texel, in 1 ex. aldaar gevonden door W. H. GRAVESTEN (2) op 12.8.1937. Op 27.5.1950 en 24.6.1950 vond ik telkens 1 ex. bij Vrouwenpolder, op de bovenvermelde vangplaats van *Anisod. poec.* Het verspreidingsgebied blijkt atlantisch-mediterraan te zijn. Uit Duitsland is volgens HORION (3) nog geen zekere vangst vermeld, daarentegen wel uit Engeland (Zuidkust), Frankrijk (Westkust), Spanje en het bekken van de Middellandse Zee.

Licinus depressus Payk.

Volgens EVERTS „eenmaal op Walcheren” gevonden. Het enige tot dusverre bekende Ned. exemplaar wordt thans nog bewaard in het Rijksmuseum te Leiden. De heer J. B. CORPORAAL was zo bereidwillig voor mij na te pluizen dat dit blijkbaar hetzelfde ex. is dat door SNELLEN VAN VOLLLENHOVEN in 1848 reeds werd vermeld op p. 9 van zijn Naamlijst. Op 1.10.1949 vond ik een paartje in de waterleidingduinen bij Vrouwenpolder onder een hoopje dor blad. Na meer dan 100 jaar is derhalve het voorkomen in ons land van deze reeds door velen „afgeschreven” soort opnieuw geconstateerd.

Het is interessant de literatuur te raadplegen over de verspreiding en de oecologie. LINDROTH (5) noemt het een xerophile soort, die b.v. op Öland en Gotland niet zeldzaam is, doch ook in de buitenwijken van de steden Uppsala en Stockholm regelmatig gevonden wordt. Volgens hem heeft de soort voorkeur voor grintbodem met geringe bijmenging van humus en een korte, weinig schaduwgevende vegetatie. Hij vermoedt dat in Zweden uitdroging van de bodem door drainage stimulerend heeft gewerkt. De verspreiding blijkt overigens palaearctisch te zijn, tot in Siberië is het dier gevonden. HORION (3) vermeldt vele vondsten uit Duitsland, waaronder evenwel diverse van oudere datum. JEANNEL (4) noemt de soort voor bijna geheel Frankrijk, met uitzondering van Bretagne en het grootste gedeelte van de Pyreneeën en het bergland aan de Middellandse Zee. EVERTS tenslotte vermeldt haar uit de duinen van West-Vlaanderen.

In 1950 bleek de soort op de vindplaats bij Vrouwenpolder niet aanwezig te zijn.

Literatuur

1. EVERTS, Ed., 1898 en 1922, Coleoptera Neerlandica I en III.
2. GRAVESTEN, W. H., 1942, Nederlandsche Coleoptera en Hemiptera, Verslag 97e Zomervergad. Ned. Ent. Ver., Tijdschr. v. Ent. 85: LVII.
3. HORION, A., 1941, Faunistik der deutschen Käfer I.
4. JEANNEL, R., 1942, Coléoptères Carabiques II, Faune de France no. 40.
5. LINDROTH, C. H., 1945, Die Fennoskandische Carabidae I.

Nieuw- en St. Joosland (Walcheren), October 1950.

Heteropterus morpheus Pall. werd door mij op 13-7-1950 in 1 ex. aangetroffen niet ver van Zutphen. Het lijkt waarschijnlijk, dat deze soort nooit uitgestorven is geweest. Het dier vliegt erg onopvallend op weinigbelovende terreinen, zodat het zeer wel mogelijk is, dat het over het hoofd is gezien.

Door andere entomologen zijn ter plaatse meer dieren gesignaleerd.
K. LEMS, Kon. Wilhelminalaan 38, Leidschendam.

Euphydryas aurinia Rott. In de voorzomer van 1950 bezocht ik 3 keer het plassengebied van Nieuwkoop en de blauwgraslanden aan het riviertje de Meie, teneinde na te gaan, wanneer *aurinia* verschijnen zou. Op 30 April-1 Mei was het dier nog nergens te vinden. Eerst op 21 Mei waren juist de eerste exx. present; met nog slappe vleugels zaten een aantal dieren in het blauwgrasland. *Pyrgus malvae* L., eveneens een typische Nieuwkoop-vlinder, vloog al in groot aantal, meer verbreid dan *aurinia*. Op 27 Mei was *aurinia* op vele plaatsen in het plassengebied aanwezig, tezamen met *Clossiana selene* Schiff. Ook op het blauwgrasland vloog *aurinia*, *Pyrgus malvae* L. was reeds minder talrijk.

Helaas worden dit jaar de blauwgraslanden ontgonnen, waarmee een vliegplaats van *aurinia* verdwijnt, met de gehele *malvae*-bevolking.

K. LEMS, Kon. Wilhelminalaan 38, Leidschendam.

Clossiana euphrosyne L. Naar aanleiding van de opmerking van de heer LEMPKE in Ent. Ber. 13: 223, dat deze vlinder in geen kwart eeuw meer gevangen is, deel ik mee, dat ik 31 Mei 1948 te Epen op een droge wei een afgevlogen ♂ ving.

J. F. KAMMERER, Concordiastraat 62, Heer.